

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni;
za četrta leta eno krono; posamne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca.
Cene inseratov po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno
insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 25. aprila 1901.

Poštno-hran. št. 849.872

Kmetijstvo.

Poljedelstvo.

Gnojitev pri fižolu.

Z domačim gnojem se dela mnogokrat na kmetijah zelo velika potrata, ker se ne zna prav raznati na gnojišči, kjer se pušča odtekati dragocena gnojnica, kakor se rabi tudi hlevjek pri takih rastlinah, kojim zelo malo koristi. Kmetijska vedal razdeljuje vse poljske rastline glede gnojitve z dušikom, ki je važna sestava beljakovin in neobhodna za rast, v dva razdelka:

- rastline, ki jemljejo dušik iz zemlje, kakor razno žito in okopavine,
- rastline stročnice, ki si prisvajajo dušik iz zraka, kakor je detelja, fižol, grah, grahova itd.

Prve vrste rastline vspevajo le tedaj dobro, ako dobe v zemlji vse štiri za rastlinsko rast prevažne redilne snovi kakor dušik, kalij, fosforno kislino in apno. Toda rastline druge vrste rastejo ravno tako dobro samo pri treh redilnih snoveh, pri kaliju, fosforu in apnu, tedaj niso navezane na dušik, zato je tudi gnojitev pri zadnji vrsti za polovico cenejša, ker odpade najdražja redilna moč, dušik. 1% fosforne kisline v 18% žlindri stane 38 vin.,

1% kalija velja v 40% kalijeve soli 31.6 vin., toda 1% dušika v solitru velja 2 kroni. V domačem gnoju tvori $\frac{1}{3}$ vseh redilnih snovij dušik, dela se potrata, ako se ž njim gnoji pri taci rastlinah, ki si ga same prilastujejo, kajti stročnice, kakor je fižol, si prisvajajo dušik iz zraka po bunčicah na koreninicah. Zato ni neobhodno potrebna gnojitev s hlevjekom pri fižolu samo radi fosforne kisline, kalija in apnenca, ker sicer uporabijo dušik iz hlevjeka, toda ga ne izkoristijo iz zraka. Le v prvi mladosti potrebujejo koreninice stročnic nekoliko dušika v hlevjeku, dokler časa se še niso razvile bunčice, toda ta potreba je zelo majhna. Ako izruješ v jeseni fižol, opaziš na koreninicah bunčice, kjer se nabira ista moč, ki je v obilnej meri v domačem gnoju.

Glavni namen gnojitve pri stročnicah mora biti, jim preskrbeti možno veliko rudninskih snovij, kakor fosforne kisline, apnenca in kalija, potem si potrebni dušik same preskrbe. O tem dejstvu se vsakdo lahko overi, ako pogleda na najbolj zanikernih njivah ob robu pri cestah fižol ali bob, tu opazi kamor veter cestni prah zanaša, da rastline tu bujnejše rastejo, kakor na drugem prostoru. Stročnice ob cesti dobivajo v cestnem gnoju dovolj rudninskih snovij, dušik si prisvajajo same, zato

taka bujna rast. Ako bi se skrbelo po celem njivi za dovolj fosforne kisline, kalija in apnenca, tedaj bi se razvil fižol na vsem prostoru jako bujno. Tu imamo pripomoček v umetnih gnojilih, da damo le iste snovi, za katere vemo, da ima rastlina potrebo, kakor pri fižolu v žlindri fosforno kislino in apnenec, v kalijeve soli pa kalij.

Pridela se fižola na 1 ha od 13—21 q. Ako se sadi med turšico ali krompir, je pridelek izdatneje manjši samo 4—6 q. Za fižolovo gnojitev se potrebuje 60—80 kg kalija in 30—60 kg fosforne kisline. Tedaj imamo vzeti, ako sam fižol sadimo za 2 ha: 400 kg žlindre in 100—150 kg kalijeve soli ali 200 kg superfosfata in 100—150 kg kalijeve soli.

Domači gnoj se sme popolnoma opustiti ali naj se samo zmerno ž njim gnoji. Žlindra se mora pred trosenjem hlevjeka dobro zavlačiti. Ako pa fižol v krompir ali turšico sadimo, tedaj bomo obojega veliko več pridelali, ako vzamemo istočasno z domačim gnojem še 100 kg superfosfata in 100 kg kalijeve soli.

Važno za napredek našega kmetijstva bi bilo, da upoštevajo gospodarji dejstvo, da smejo le tedaj na dobro letino pri fižolu upati, ako rabijo poleg do-

mačega gnoja še umetno kot možno gnojilo.

Sadjarstvo.

Zakaj ne napreduje naše sadjarstvo?

Geslo: Čvrsto na delo!

Sadjarstvo je važno postransko opravilo kmetovalca, ki se da izvrševati brez znatnega obteženja in ki pri pravilnem ravnanju daje bogat dobiček in pripomaga k blagostanju kmetijstva.

To je priznal tudi kmetijski svet, ki je lani zboroval na Dunaju in v tem smislu sestavil zanimivo poročilo, na koje se hočemo tu in tam zlasti glede statističnih podatkov ozirati.

Ne da bi se moralo poljedelstvo omejiti, ima v to rabljena zemlja ob enem služiti sadjarstvu in posebno pota, travniki in podobni prostori naj bi se zasadili s sadnim drevjem, prostori, ki leže morda prazni ali poraščeni z grmovjem ali ki se dado vsled neugodne lege le z veliko težavo in neprimerno velikimi troški obdelavati. Nečemo torej dajati prednosti sadjarstvu pred poljedelstvom, ampak le govoriti besedo sadjarstvu v okviru kmetijstva.

Zanimalo bode pred vsem, ako iz gori omenjenega poročila povzamemo splošno stanje avstrijskega sadjarstva, koliko se pri nas sadja pridelava, koliko izvažamo in uvažamo.

Tekom poslednjih 10 let je znašal prihodek iz sadjereje 4,179.000 kvintalov (meterskih stotov) v vrednosti 36—42 milijonov kron. Najboljše letine kažejo seveda še večje narodno premoženje, ki izhaja iz sadjereje, ker v treh najboljših sadnih letinah je znašal prihodek: l. 1878. 10 mil. kvint. v vrednosti 100 mil. kron, l. 1881. 7¹/₂ mil. kvintalov v vrednosti 75 mil. kron, l. 1866. 6¹/₂ mil. kvint. v vrednosti 61 mil. kron.

Ta skupni pridelek pa se porazdeluje na posamezne dežele,

kar hočem navesti, ker služi v pregled, koliko posamezne dežele zmorejo v sadjarstvu:

1. Nižje Avstrijsko vsa leta (v primeri deset let) 160.000 kvint.

2. Gor. Avstrijsko 414.000 „

3. Solnograško 1.000 „

4. Štajersko 367.000 „
(v najbogatejšem letu pa je znašal dohodek iz sadjereje 1,476.000 kvintalov.)

5. Koroško 153.000 kvint.

6. Kranjsko 222.000 „
(v najboljši letini l. 1893. je bil pridelek 496.000 kvintalov.)

7. Tirolsko 69.000 kvint.

8. Predarlberško 35.000 „

9. Goriško 45.000 „
(v bogatih letinah do 148.000 kvintalov.)

10. Trst in Istra 16.000 kvint.

11. Dalmacija 49.000 „
in sicer med temi: 28.500 kvintalov smokev (fig), 13.900 kvintalov koščicastega sadja in 5.000 kvintalov orehov.

12. Češka 882.000 kvint.
(v najboljši letini 1,896.000 kvint.)

13. Moravsko 303.000 kvint.

14. Šlezija 16.500 „

15. Galicija 801.000 „
(najboljša letina l. 1881. 3,213.720 kvintalov.)

16. Bukovina 26.400 kvint.

Zanimivi so statistični podatki našega izvoza v sadju in uvoza sadja iz drugih držav v našo državo.

V teku 10. let se je vpeljalo sadja povprek vsako leto drugo k drugemu: 256.700 kvintalov presnega sadja v vrednosti 5,143.000 kron in sicer je došlo tega sadja iz Laškega 40⁰/₀, iz Srbije 35⁰/₀ in drugih držav 25⁰/₀.

Nasprotno pa znaša naš izvoz na leto (proračunjeno tekom 10. let) 766.878 kvintalov sadja v vrednosti 15,774.000 kron in gre tega sadja 90⁰/₀ v Nemčijo in 10⁰/₀ v druge države.

Te številke nam kažejo, da presega naš izvoz sadja 3krat uvoz istega v našo državo.

Da je uvoz tolik, prihaja največ od pomeranč, ki imajo po zadnji trgovinski pogodbi Avstrije z Italijo carine prost uhod v našo državo. Koliko je to dovoljenje škodilo našemu sadjarstvu, nam najbolje kaže številka, po kateri se je v poslednjem desetletju zvišal uvoz laškega sadja proti prejšnji dobi za trikrat.

Leta 1890. je došlo k nam iz Laškega pomeranč 112.000 kvintalov, l. 1897. (po novi pogodbi) 698.000 kvintalov!

Kar iz Srbije sadja k nam prihaja, so suhe češplje, katerih dohaja največ 27.000 kvintalov.

Izvažamo pa mi suhih češpelj v inozemstvo do 252.000 kvintalov v vrednosti 7 milij. kron. Največji naš izvoz v suhih češpljah je bil leta 1898. 167.900 kvintalov v vrednosti 6,642.000 kron in skoro vsa množina je šla v Nemčijo, ki je sploh za naše sadje najboljši trg.

Konsum sadja v Nemčiji od leta do leta narašča in vzlic velikemu napredku v sadjarstvu ni mogoče domači sadjereji zadostiti zahtevam domače potrebščine. To prihaja od izrednega napredka obrtnije v Nemčiji, katera potrebuje nebroj delavnih močij, in podkrepčuje trgovino in pospešuje sploh višje blagostanje ondotnega ljudstva, katero si more kaj več in boljšega privoščiti. Pa tudi njeno obnebne, klimatične razmere, niso ravno najugodnejše sadjereji ter so v Nemčiji bogate sadne letine kaj redke. K vsemu temu pa pride še to, da osobito južni del Nemčije ljubi sadno vino (mošt), katerega obilno potrebujejo.

Pa tudi na Angleškem raste konsum sadja od leta do leta.

Po statistiki Nemčije je ta država kupila sadja iz inozemstva l. 1891. 1,203.000 kvintalov v vrednosti 15⁷/₁₀ milijonov mark (marka je 1²⁰/₁₀₀ K); leta 1897. 1,413.000 kvintalov v vrednosti 35 milijonov mark. Večina tega blaga prihaja Nemčiji iz naše države, manjšina pa prihaja iz

Švice, Belgije, Italije ter Francije. V l. 1899. je došlo le v Virtemberško iz Francije 1146 vagonov jabolk za mošt.

(Dalje prih.)

Čebelarstvo.

Kraljica in njeno ministerstvo.

(Nadaljevanje.)

Min. U. Ni samo napačno, ako so polki vsled premajhnih panjev in solnčne vročine prisiljeni, da se preveč izroji; ampak pretesni prostor in previsoka toplina imata še drugačne škodljive posledice. Tu je ravno nek panj dodelal do konca satje; čez in čez vse polno zalege in „muhe“ vse črno, vročina v notrini panja je prestopila 30° R. Čebele rojiti ne morejo, ker je morda čas zato že potekel ali pa mu manjka kakega drugega pogoja; na ta način torej si ne more nič olajšati; kaka zadrega! — Delavke vsled pomanjkanja prostora ne morejo več delati; vročina bi jih tudi skoro udušila. Nevarnost je celo, da se cela voščena stavba raztopi. Čebele so prisiljene, mej več zli izbrati najmanjše. Da namreč zamore vsaj en del čebelic delati in da vročino vsaj nekoliko zmanjša, zapusti polovica polka panj in se vsede v velikem grozdu na brado pred žrelce, kjer cele dneve in noči neprostovoljno lenari; čebelar pravi, da čebele „prisedajo“ in mu je to navadno znamenje dobre letine. Vender pa je ta prikazen čebelarska napaka, ker bi čebele v prostornejših in obsenčenih panjovih lahko mnogo več nanosile. Ako potem čebele vsled grozne vročine vse besne napadajo vso okolico v bližini ulnjaka s svojim želom, ali ako se cela voščena stavba zgrudi raztopljen na tla in se med pri vseh špranjah cedi na vse štiri vetrove, kdo je kriv tega? — Nevedni in leni čebelar sam, kateri je imel dati svojim čebelam prostornejše in primernejše

stanovanje, o pravem času nastavke in več sence.

Kraljica. Čudno! Pri drugih domačih živalih dela vender človek vse drugače. Pastir n. pr. žene o vročem poldnevu čredo pod senčnato drevje. V konjskih in govejih hlevih odpiramo okna in vrata in sploh skrbimo, da živini ne primanjkuje prostora. Le pri čebelah ljudje ne vedo, kaj jim je v prid, kaj jim v kvar!

Min. E. Nismo še pri kraju. Še važnejša nego doslej omenjene napake je ona, ki jo zakrivi mnog čebelar glede prezimovanja čebel. Dočim vsak reden gospodar za vse svoje domače živali čez zimo po očetovsko skrbi, jim vsak dan da potrebne hrane, jih s primernim hlevom zavaruje proti mrazu, vetrovom in mokroti in jih po noči brani z zapahom in ključavnico pred tatovi, mora človeka srce zaboleti, ko vidi, da isti gospodar s čebelami vse drugače ravna. V jeseni n. pr. spodreže kolikor moč globoko medeno satje; zdi se, da niti ne ve, da čebele tudi po zimi žive in potrebujejo medu. Ko je pa nasitil svojo lakomnost, pusti čebele pri miru, kakor nevredni kamen na cesti. Čebele ostanejo v kakem zapuščenem kotu, dostikrat v razbitih, na pol segnitih hloilih in skrinjah z režečimi razpoklinami in na stežaj odprtimi žrelci same sebi prepustene in izpostavljene pritisku zmrzline, snega in deževja, ostrozobe miši, špičmoha in druge golazni in slednjič grabežljivim krempljem brezvestnih ljudij. In kaj se zgodi? Čebele pomrjo lakote, bučele pozebejo, panjovi splesnijo, od znotraj oglodani od miši in morda oropani od tatov. Sedaj še-le pride v čebelarja življenje in delavnost. Na vse pretege ti toži čebele, koliko da požro, jezi se nad hudo zimo, nad mišjim letom, nad tatinsko sodrgo, nad svojo čebelarsko smolo. O, da bi vsaj molčal! Njegova lastna ne-

vednost in vnemarnost je vsega kriva. S tem v zvezi je še druga, rekli bi, glavna napaka. Mnogi namreč ne vedo, da čebele tudi po zimi, kakor po leti, potrebujejo svežega zraka, da morejo živeti, in si čez zimo dobro spočiti.

Dobijo se celo ljudje, ki žrelca po zimi popolnoma zamašijo, češ, da ja ne more notri zimski mraz. Toda tako zaprtijo more prenesti le kak prav slaboten polk, ki ima v panju že dosti prostora; močnejši polki pa, zlasti če je v panju polno satja, morajo se zadušiti, ali vsaj zboleti. Vsaj so močna ljudstva, kojih v jeseni nismo nič spodrezali dostikrat pri odprtem žrelcu v nevarnosti, da poginejo. Nekaj mrtvih čebel pade pred žrelce, ki vsled vlage in mehljave, ki se nabere na mrličih, zamrzne in tako uniči najmočnejše panje. Nevarnost je seveda v tem zadnjem slučaju še večja, ako smo žrelce pred mišjo zožili.

In ako se morda čebele tudi ne podušijo, jih pa pomanjkanje potrebnega zraka vznemiri iz zimskega ležišča; prestrašene tekajo semtertje, omažejo pri tem sebe in satje in trpe tako največjo škodo. Ravno tako je škodljivo, ako stoje panjovi po zimi na kraju, kjer je veden nemir n. pr. ako se v bližini trdo zapirajo vrata, ako se cepijo drva, ako se mlati, vozi v pod, ako se panjovi trdo premikajo ali prevažajo. Pri tem se lahko poruši voščena stavba, ki je po zimi pri mladem satji posebno krhka. Nevarno je tudi postavljati panjove po zimi na toplo mesto; kajti toplina 2—5° draži čebele k izletu, ki je vender poguben. Boljši za čebele je mraz 2—5°. Tudi jasno zimsko solnce ne sme sijati naravnost v žrelca, sicer izvabi čebele na prosto, kjer v trenutku odrene. Panjovi naj stoje v temi ali naj imajo vsaj pred žrelci zaslone.

Pazljivost na vse to tvori skoro celo čebelarstvo; in če tudi le-to zahteva le malo časa in truda

se vendar tudi to, največ iz nevednosti, zanemarja. Zato so pa tudi spomladi zadušeni panjovi, mokri in plesnivi panjovi, grižavi in oslabei panjovi tako pogostni. Zlasti zadnji dve napaki pogubno vplivata na čebelarstvo. Ne le, da uničita mnogo polkov, ampak sta tudi vzrok, da oni panjovi, ki so ostali pri življenju, ne prinese nobene koristi. Tako oslabljeni bolniki imajo celo leto dela čez glavo, da si zopet opomorejo in ne prinese v tem letu nič haska.

Dobro prezimljenje čebel kaže mojstra v tej stroki. To se mi je zdelo umestno omenjati ozir prezimovanja.

Min. U. Še mnogo bi bilo povedati o družih posamnih prestopkih in nerodnostih, kako nepripravno n. pr. mnogi postopajo pri pitnji, kako nespametno pri trgjanji! Kolikokrat so sami vzrok roparstva, ker tako neprevidno ravnaajo z medom, pustijo polke brezmatične ter takih niti ne poznajo! Kake mrzle in nepripravne klade imajo mnogi za panjove in noben človek na svetu jih ne pripravi do pripravnejših! Kako trpinčijo mnogi roje, kako zopet uboge čebelice mučijo pri trgjanji in drugih operacijah itd.

Kraljica. Dovolj, dovolj! iz navedenih pogrškov, zlasti v teoriji se da razlagati vse drugo in ni potrebno nadrobno razkladati vsake praktične hibe, ki izvira iz tega. Sicer smo vže tako prišli blizu cilja svojih posvetovanj. Povzamem še enkrat besedo in sklepam tako-le:

Mnogi, ki se hočejo imenovati čebelarje, nimajo o čebelarstvu nobenega pravega pojma in ne poznajo niti čebelne narave in njenih lastnostij; zato čebel sploh nič ne goje ali pa na neumen, neutemeljen, samo mehaničen, nprimeren ali neracijonelen način; zato tudi brez ugodnega vspeha, večkrat s škodo mesto s koristjo. Vsled tega nejevoljni, iščejo vzroka ne v lastni nevednosti in nerod-

nosti, ampak drugje, v spremenenjenih razmerah časa, kraja, obdelovanja, celo v nesreči in pod. in dospo slednjič do uničujočega sklepa: s čebelarstvom ni nič, ker ne more dati nobenega gotovega haska, ker preveč odvisi od slučajaja itd.

Ako pa vže čebelarji sami spravljajo naš rod na ta način ob dobro ime, kaj naj potem še-le oni store, ki še nikdar niso imeli čebel, ki o čebelarstvu niti pičice ne umejo in samo od daleč gledajo in poslušajo? — Ti vidijo in čujejo samo o čebelnih mrličih po zimi, o kupovanju medu spomladi, ničesar pa o pridelovanju medu v jeseni, ničesar o polnih loncih in dežah; vsako leto čujejo žalostinke, tako zvanih čebelarjev in niti ne slutijo, da tiči napaka čisto drugje, hitro sklenejo splošno sodbo: „S čebelarstvom ni nič, to je samo pečanje za ponameriš, na dobro srečo — neke vrste šport; ono se ne izplača“.

In ta napačna sodba, ki jo stotine kričijo v svet, je v zvezi z vidnim slabim vspehom skazačebelarjev, straši tisoče, da se ne upajo sami lotiti čebelarstva, druge vzpodbujati k temu in tako pospeševati čebelarstvo.

Tako je torej ljubo čebelarstvo neprenehoma po nezasluzenem le „sirota Jerica“ mej ostalimi kmetijskimi strokami, in vendar so temu vzrok sama nevednost, predsodki in zmote. Da najdemo te vzroke, to je bil namen in je sedaj rezultat ali vspeh naših posvetovanj v obeh zasedanjih ter naših publikacij (objav) v lanskem in letošnjem tečaju v „Nar. Gospodarju“, ki kaže za našo usodo gorko sočutje.

Toda, zveste naše podložnice! megle nevednosti, predsodkov in zmot so ležale, bolj ali manj, od nekda tudi nad vsemi drugimi kmetijskimi odrastki, a v novejšem času so se jele dvigati in bolj in bolj razkajati.

Kako jasno je n. pr. postalo zadnji dve desetletji na polju zemljedelstva! — Ali ne napoči tudi čebelarstvu skoraj zlata jutranja zora po trdi in črni temini? Ali ne bo blagodejni vej znanosti skoro očistil tudi mračnega ozračja čebelarstva parov nevednosti, predsodkov in neumnosti?

Min. A. Kar je Vaše bučelno Veličanstvo izreklo kot željo, se je deloma že obistinilo in se bo — tako upam — še v večji meri zgodilo.

Kraljica. To zagotovilo nas presenetuje. Naj se nam vendar navede kaj veselega iz novejših dnij.

Min. A. Čebelarska znanost je zadnji 2 desetletji izredno napredovala, mnogo ugotovila in iznašla, kar je bilo na čebelni naravi tisočletja skrivnostna uganjka. Izvrstni čebelarji in naravoslovci so s skrbnimi in trudapolnimi opazovanji, z anatomičnimi (raztelevsevalnimi), mikroskopičnimi (z drobnogledom), fizikalničnimi, fiziologičnimi in kemičnimi poskusi na čebelnem telesu, na čebelarskih proizvodih s podobami si pridobili velikih zaslug, in s tem da so posvetili v čebelno naravoslovje ali teorijo, tudi odprli pot boljši čebelarski praksi.

Min. E. Za razširjenje teh boljših teorij in njim odgovarjajoče prakse so si prizadevali posebno razni čebelarski listi iz prejšnjih let („Slovenska čebela“, „Slovenski čebelar in sadjerejec“, kakor posebno sedanje glasilo slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani „Slovenski čebelar“, ki ga izdaja društvo zato, da bi ga čitali in se po njem ravnali vsi slovenski čebelarji.

Min. I. Vpeljava Dzierzonove metode, po katerej se čebele goje v panjovih s premakljivim satjem in spisi o tej metodi so napravili cel rebeljon na polju zboljšane čebeloreje. Ta metoda je teoriji in praksi izredno mnogo pripomogla. Tudi vpeljavanja laške ru-

mene čebele (ki bi je pa našim slovenskim kmetovalcem nikdar ne priporočali) je znanstvenim čebelarjem pripomogla do marsikakega vspeha.

Min. O. Da je prišlo v največjem času tudi v čebelarstvo novo življenje in živa delavnost, dokazujejo tudi mnogi poljudni spisi, ki učijo tudi priprostega moža umne čebeloreje. Tako omenim poleg Černetovega „Umnega čebelarstva“ mnogih čebelarskih spisov po „Kmetovalcu“, „Slovenskem Gospodarju“, „Dolenjskih novicah“ itd. Pa tudi drugje po širokem svetu ne spijo čebelarji. Po celi Avstriji izhaja kakih 17 čebelarskih listov, na Nemškem 22, na Francoskem 14, v Ameriki 12, v Belgiji 6, na Ruskem 3.

Min. A. Usojam si še dostavljati: Mnogo novih panjev je prišlo na dan, posebno za čebelarjenje po Dzierzonovem načinu. Pri nas na pr. je mnogo ameriških panjev v krajih, kjer pred malo leti ni bilo niti jednega. Drugodi zopet, posebno mej češkimi čebelarji preplavlja ulnjake slamnati panj najrazličnejših sestavov in tudi dzierzonovan (t. j. z okvirčki), ta slamnati panj je naši naravi jako primeren, kajti v njem se prijetno na gorkem prezimuje, po leti se pod slamnato, hladno streho lažje dela, čebelarju pa pride tudi dosti ceneje nego leseni panj.

Min. U. Resnobo, pripomoči čebelarstvu naprej, kažejo posebno mnogoštevilna čebelarska društva po vsem svetu. Pod našim cesarjem jih je 24, na Ogrskem 32, na Nemškem 47.

Nekaj let sem obstoji vže tudi „Slovensko čebelarsko društvo v Ljubljani“ za vse slovenske pokrajine, ki šteje kakih 6—700 udov, s kakoršnim številom se drugodi ponašajo le največja čebelarska društva. Ono spodbuja v obče k umni čebeloreji, posebno učitelje; slednje tudi pozivlja, da poučujejo mladino v tej kmetijski

stroki in da učijo priprostega moža, kako se plete slamnat panj.

In če bo društvo tudi korajžno strmelo za ciljem, ki si ga je postavilo in držalo novoletne obljube ter tudi z živo besedo in očividnimi demonstracijami ali razkazovanjem poseglo mej naše dostikrat medvedje zaspane muharje, imam jaz najboljše upanje, da ne bomo slovenske čebele vedno pod kolesom, ampak da se tudi nad nami izpolni prislovica:

»Tko je gori, eto je doli
a tko doli, gori ustaja«.

(Konec prihodnjič.)

Splošno.

Dobra gospodinja.

Bodi čista!

Rekli smo, da je snaga pol blaga, a sedaj pravimo, da je snaga pol zdravja. Te zlate besede bi hotel, da si utisneš, mila slovenska mati, globoko v srce. Ti mati, praviš, da ljubiš svoje dete? Verujem ti, toda šele tedaj, ako najdem čiste in snažne tvoje otroke. Ono nedolžno dete ni v stanu, dopovedati ti, koliko trpi, kadar leži v mokri zibelki, ampak ti kot razumna in skrbna mati, moraš to vedeti. Če pa ne veš, poskusi sama enkrat počivati v takem položaju in kmalu uvidiš, kako je to sitno in mučno. In naj bi bile tvoje oči še tako težke in senci trudne, ne zatisneš trepalnic, temveč željno boš pričakovala, da zasiže zora, samo da se oprostiš tako neznosnega položaja.

Otroci, ki morajo radi zaničnosti svojih mater spavati v takih nesnažnih zibelkah, večinoma trpe po raznih boleznih na koži, želodcu, v prsih in v grlu. Ohrani torej svoje dete vedno snažno in prepričaj se, da ne bode toliko noči prejokalo, pa tudi ti sama boš mirneje uživala nočni počitek. S popolno pravico moremo trditi, da se polovica otrok pre-

seli v večni počitek ravno vsled zaničnosti svojih mater.

Ako imaš torej kaj vesti in ti je ljuba milost Božja, ki ti je zapala vzgojo nedolžnega deteta, ohrani je čisto. Saj za to ni treba družega, nego vode, vode pa je dosti povsodi.

Ker se mala deca večkrat onesnaži, zato moraš skrbeti, da jo očistiš vsakikrat sproti. Dobro si zapomni besedo „vsakikrat“, to se pravi tudi po noči. Res je, da je nočni počitek sladek ali pretrgaj ga v pravem času, da bo moglo tudi tvoje dete mirno spati. Kakor hitro opaziš, da so plenice mokre, takoj jih premeni ter oplakni. Zakaj če tega ne storiš, zajeda sol, ki se nahaja v mokroti, otroku v kožo, ter mu jo okuži s pekočo srbečico. Človeška koža pa ima neizmerno veliko drobnih luknjic ali por, skozi katere stara kri brez prestanka uhaja iz našega telesa.

To se ti zdi neverjetno, no kmalu se prepričaj o tem. Da mora stara, obrabljena kri uhajati iz našega telesa, se vidi že iz tega: Ko bi ne bilo to tako, kje bi bilo toliko krvi v našem telesu, kolikor se je napravi iz jedi in pijače? Da, ona stara kri mora iti iz našega telesa, to je tako jasno, ker, kakor bi bilo staro listje na steblo samo na poti mlademu zelenju, tako bi bila tudi stara kri novej v našem telesu. Ako pa stara kri najde vrata, skozi katera bi morala iziti, zaprta, t. j. ako je koža zamazana in pore zamašene, tedaj ne najde pota, po katerem bi uhajala in tu imaš gotovo bolezen. Zato ne varčuj z vodo! Oplakni vsako mokro plenico in skoplji pogosto svoje dete v mlačni vodi. Od začetka ga lahko skoplješ vsak dan, pozneje pa vsak teden enkrat. Tudi snažno dete skoplji vsakih štirinajst dni, ona pa, ki že hodijo vsak mesec, samo pazi, da storiš to v lepem vremenu, da se ne prehladi. Otroci naglo rastejo,

mnogo hitreje nego odrasli ljudje. Ravno zato pa morajo biti pore na koži vedno odprte, da lahko odhaja stara kri.

Da je snažnost in čistota pol veselja v hiši, to je zamogla opaziti že vsaka mati sama. Le poglej, kako z veseljem je tvoj mož iz čiste posode, s čisto žlico; a še bolje mu dene okrepčilo, ako sedi poleg njega za mizo lično opravljena žena. Naj bode tudi samo krompir ali karkoli, vse mu gre v slast. In kako lepo je, kadar na večer otroci vsi čisti, da se kar leskečejo, hite naproti svojemu očetu, vračajočemu se s polja; oče take otroke poljubljuje, jih obdaruje s cvetjem ali kakim sadjem, dviga jih v zrak, a oni veselja vičejo, in taki sladki vskliki radostno odmevajo v srcu očeta in matere.

Sedaj pa si oglej drugo sliko! Hišna gospodinja vsa zamazana in razkuštrana, postavi skledo na mizo, a na skledi se poznajo odtiski vseh prstov. Kadar vzame mož žlico v roke, a na njej se drže še ostanki sinočne večerje, — v jedi najde to in ono, tedaj vrže žlico od sebe, jezno zakolne in oddide od doma v krčmo večerjat.

Evo ti pri hiši nemira in nesloge! In kdo je temu kriv? Nesnažnost. Tvoja dolžnost, o žena, je torej skrbeti, da se Božji darovi uživajo z veselim in zadovoljnim srcem, ne pa s kletvijo in rotnjem. Tu imaš torej, draga žena, nekoliko črtic, kako ti je skrbeti in ljubiti snažnost, ker ona je pol premoženja in zdravja v hiši. Sedaj ti hočem govoriti, kako skrbi za hišni red.

Skrbi za red v hiši.

Red mora biti v hiši! Red tako ozir kraja, kakor v ozir časa. Ako je „snaga pol blaga“ smemo reči, da je red pol opravila. Zato po pravici pravi neki učenik: Ohrani red in red bo ohranil tebe.

Z ozirom na kraj si zapomni zlate besede: „Vsaka reč na svojem mestu“. Na pr. noži, žlice, vilice, srpi, kose itd. morajo imeti svoj predel v hiši, da za časa potrebe ni treba prebrskati cele hiše in tratiti časa, ker čas je zlato.

Kot dobra gospodinja moraš vže zvečer premisliti, kaj boš počela jutri. Dobro je, da to že pri večerji omeniš, ter da se o tem nekoliko razpravlja. Več oči več vidi. Dobra služkinja morebiti še bolje nasvetuje, zato treba tudi njo poslušati.

Dan mora biti razdeljen na ure, in vsaka ura naj ima svoj opravek. Tako mora vsa družina ob določeni uri na noge, k obedu, k počitku. Delavec pri težkem delu željno pričakuje zaslužene hrane, zato glej, da mu prineseš jed raje malo prej nego prepozno, ker sicer se ga loti nejevolja, da ne dela več tako z veseljem.

Sploh moraš strogo paziti na red. Dostikrat se sporečeta mož in žena, ker se je sol raztresla po tleh, a še več preprirov nastane, ako soli ni včasih na mizi. Koliko nepotrebnih besedij se je vže izreklo, ko je mož zahteval snažna obuvala, a služkinja je začela šele blato brisati raz nje. Red v hiši ti bodi sveta stvar!

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 46.: Fr. K. v L. pri K. Zakaj se ne priporoča med deteljno travnato mešanico tudi lucerno sejati, ko dá na dobrih tleh štirikratno košnjo?

Odgovor 46.: Lucerno radi tega ni umestno deteljno-travnati mešanici pridedjati, ker isti čas, ko jo je treba kositi, je trava še jako pičla; toda ko trava pride do košnje, lucerna že oleseni in je malo vredna za krmo. Lucerno je edino-le priporočljivo v primesti pasje trave sejati in sicer naj se vzame za 1 ha: 35—40 kg lucerne in 6—8 kg pasje trave.

Vprašanje 47.: V. L. v P. Vozim že več let k sadnemu drevju gnojnico, toda vspehi pri sadju niso tako posebni, ali bi bilo priporočljivo še kako umetno gnojilo dodjati?

Odgovor 47.: Gnojnica je posebno bogata na dušiku in kaliju, kateri redilni moči ugodno vplivata na razvoj lesa, toda obilo rodovitost pospešuje ravno fosforna kislina, ktere v gnojnici primanjkuje, zato jo je treba v umetnem gnojilu dodati. Plodovitost sadja se bode zdatno povzdignila, ako gnojite poleg gnojnice še s superfosfatom. Izkopljite v okrožji drevesa v tej daljavi, kakor veje sežejo, mali jarek, in natrosite notri za srednje veliko drevo (pri premeri 10 m) 1.5—2 kg superfosfata.

Vprašanje 48.: I. O. v B. Kterim rastlinam bi bilo priporočljivo s solitrom gnojiti?

Odgovor 48.: Solitar je zelo drago gnojilo, zato je treba gledati, da se le ondi rabi, kjer je neobhodno potreben. Brez kakih izdatkov bi imeli lahko boljše letine, ko bi znali z domačim gnojem na gnojišči boljše ravnati in večjo pozornost obrniti zelenej gnojitvi, ker nam pa še dosedaj primanjkuje za kmetijstvo prevažnega dušika, zato si ga moramo kupiti v solitru. Posebno priporočljivo bi bilo rabiti solitar poleg domačega gnoja pri okopavinah, kakor pri krompirju, pri pesi ali zelji. Za 1 ha naj se vzame 150 do 300 kg. Tudi pri žitu, kakor je oves, pšenica, turšica, proso itd. ako nam primanjkuje hlevjeka, se zelo dobro izplača dušičnata gnojitev, kjer pa zadostuje samo 100—200 kg. Manjša množina je tedaj vpoštevati, ako se rabi še poleg domači gnoj ali pa je rastla na istej njivi prej detelja ali fižol. Trosi naj se še-le takrat, ko je rastlina že prve kali pognala. Najbolje je v 2 ali 3 oddelkih štipati v presledku 4 tednov. Da se more manjša množina na velik prostor raztrositi, je dobro solitar s trikratno množino pepela ali prsti zmešati. Najugodnejši čas za štipanje je pred dežjem, da se solitar takoj raztopi in da rastlinam hitro redilno moč.

Razni poskusi so pokazali, da se je pridelalo po 100 kg več: 400 kg ovsa, 300 kg pšenice, 3500 kg krompirja, 5500 kg pese, 5300 kg korenja. Tako izvanredni visoki pridelki pa se le tedaj dosežejo, ako se tudi skrbi za zadostno gnojitev s fosforno kislino, kalijem in apnencem.

Posestnikom se more priporočati, da jamejo vsaj v manjši meri rabiti solitar, katerega se dobi lahko v poljubnej množini pri „Gospod. Zvezih“. Na željo se določijo naročnikom nemške knjižice o rabi solitra in o vspehih.

Tko želi, da svojo obitelj oskrbi pravim i naravnim dalmatinskim vinom, neka se obrati na podpisano Juraj Gamulin, Jelsa — otok Hvar, Dalmacija.

Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Kopru

ima mnogo pristnega črnega vina liter od 18 do 24 kr. in Refoška liter od 25 do 35 kr., prosto postaja Trst ter vabi konsumente za nakup.

Najboljše seme pravega kašelskega zelja, katero naredi lepe trde glave in rodi v vsaki zemlji. 30 g za 1 K, čez 1/2 kg 50% popusta prodaja Ig. Mercina v Zg. Kašlju, pošta Zalog. (99) 6—6

Kmetijska zadruga v Št. Ilju pri Velenju

prideluje že čez pol leta prav fino surovo maslo. Ker še stalnih odjemalcev nima, priporočamo isto prav toplo, da se odjemalci zglase. — Podpirajmo slovenska podjetja, posebno ubozega kmeta.

Priporočila se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.

Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima na prodaj

cepljene trte

na ameriški podlagi Portalis požlahtnjene kraljevine, ital. rizling, španjol, pinelo in ru-landec po 14 vinarjev komad,

Pozor gg. gostilničarji in zasebniki!

V vasi Kaščerga, pošta Trviž pri Pazinu, je mnogo zdravega vina, cena od 16 do 20 kr. liter. — Josip Goljan, župnik.

Kmetijsko društvo v Gorjah pri Bledu na Gorenjskem

ima na prodaj železne izdelke kakor: sekire, krampe, capine, lopate, živinske zvonce prav lične in dr.

Kmetijsko društvo v Vipavi

oskrbuje svojim članom:

- 1.) Vse potrebščine za vinogradništvo: žveplo, galico, gumico, škropilnice, cepilno orodje, orodje in stroje za kmetijstvo, dalje vsakovrstna semena in umetna gnojila.
- 2.) Pridelke t. j. vino kolikor možno razprodaja ter vabi p. n. kupce v nakup vina, ter opozarja na izpremenjeni razglas med inserati.

Fižol za seme, ribničan in koks se dobi pri kmetijskem društvu v Ribnici.

Pluge, osipalnice, okopalnice, najboljše sestavljene in najboljšega štajerskega železa, izdeluje Matej Bregant v Orohovesi pošta Rače (Kranichsfeld).

18 lepih jorkširskih prascev

ima na prodaj

Matija Vidmar, posestnik v Št. Jurji pri Kranji.

Občnam, katere imajo večjo množino mleka za oddajati, se priporoča več let praktično delujoč švicar, ki hoče ondi na svoje stroške mlekarno urediti in vpeljati. Kateri kraj želi, da se vpelje zasebno mlekarsko podjetje, naj se obrne do „Gospodarske Zveze“ v Ljubljani.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

Poštne pristojbine in nekoliko črtic o pošti.

(Zapisal Abc.)

(Nadaljevanje.)

Blagajna in hranilnica.

Poštna blagajna sprejema in izplačuje nakaznice in poštne naloge do 1000 kron. Za večje zneske treba dve ali več nakaznic, če se tudi glase na enega naslovnika. Za tuje države ni znesek povsod enako velik dovoljen, tudi ne sprejemajo še vse države poštne nakaznice (v Evropi Rusija), vendar se ta upeljava jako širi. Vsaka nakaznica stane 2 vinarja. Tiskane so ali samo v nemškem, ali nemškem in še enem ali dveh deželni jezikih. Za tuje države imamo posebne nakaznice, nemško-francoske.

Vsako popravljanje na nakaznici je zabranjeno, tudi ako je nakaznica v dveh jezikih tiskana, ne sme se tisk v enem ali drugem jeziku prečrtati.

Oddajalec mora na nakaznici znesek s številkami in besedami, ter natančen naslov vedno s črnilom napisati in v jeziku v katerem je nakaznica tiskana. Pri nas imamo nemško-slovenske nakaznice, torej je dovoljeno nakaznico le nemško ali slovensko izpolniti.

Na kuponu je dobro, da oddajalec svoje ime zapiše, k čemur

pa ni primoran. Tudi sme na kuponu pisati nakazancu.

Ako se nakaznica izgubi ali nepravemu naslovniku dostavi, mora se reklamirati. Pri nakaznicah garantira pošta za celi znesek.

Tudi lahko oddajalec zahteva, da se mu nakaznica vrne, vendar le toliko časa, dokler je še ni naslovník prejel, ali, da se za naslovníkom pošlje, ako je že odšel.

Te pristojbine veljajo za navadne nakaznice, lahko pa tudi zahtevamo: naslovníkovo potrdilo, da je denar prejel (Auszahlungsbetätigung), tedaj treba še prvotni pristojbini 25 vinarjev doplačati. Ali da se kakaznica ekspresno dostavi. V tem slučaju treba, da oddajalec na nakaznico zapiše: „ekspresno dostaviti“ ali „expres“ in svoje ime in bivališče na kuponu. Za ekspresno dostavo mora oddajalec 30 vin. plačati. Ako ne stanuje naslovník v kraju, kjer je pošta, tedaj mora naslovník sam večjo pristojbino doplačati, katera je od daljave od pošte odvisna.

Tudi brzojavno lahko denar nakažemo, ako ima poštni urad, kjer in kamor se denar pošilja, tudi brzojav. Brzojavne nakaznice se dobe pri poštne uradih brezplačno, ter izpolnijo, kakor navadne. Tudi na kupon lahko pišemo, kar se odbrzojavi. Pristojbine so: Pristojbina za navadno nakaznico, 30 vinarjev za ekspresno dostavo (ako se glasi „poste reslante“ ta znesek odpade) in pristojbina za brzojav, katera se ravna po številu besed. Pri brzojavnih nakaznicah v tuje države plača znesek za ekspresno dostavo naslovník sam.

O b r t.

Obrtni kredit.

(Konec.)

Na vprašanje, katere pomankljivosti ima sedaj obstoječa obrtna kreditna organizacija, odgovoril je zvedenec g. Faschingbauer, da v prvi vrsti boleha organizacija

Pristojbine za nakaznice:

Za Avstro - Ogersko			Za Bosno Hercegovino, Srbijo in Črnogoro			Za Nemčijo in Turčijo, kjer so c. kr. poštni uradi.		
	K	vin.		K	vin.		K	vin.
do 20 kron	—	10	do 40 kron	—	20	do 40 kron	—	20
od 20 „ 100 „	—	20	od 40 „ 100 „	—	40	od 40 „ 60 „	—	30
„ 100 „ 300 „	—	40	„ 100 „ 300 „	—	80	„ 60 „ 80 „	—	40
„ 300 „ 600 „	—	60	„ 300 „ 600 „	1	20	„ 80 „ 100 „	—	50
„ 600 „ 1000 „	1	—	„ 600 „ 1000 „	2	—	„ 100 „ 120 „	—	60
						itd. za vsakih 20 kron 10 vinarjev več.		

Za Anglijo in Zjedinjene države v Ameriki			Za druge države			Seznam držav, koje sprejemajo nakaznice po zadnjem vzoru	
	K	vin.		K	vin.		do kron
do 25 kron	—	25	do 25 kron		25	Argentiniya	500
od 25 „ 50 „	—	50	od 25 „ 50 „		50	Belgija	1000
„ 50 „ 75 „	—	75	„ 50 „ 75 „		75	Bulgarija	500
„ 75 „ 100 „	1	—	„ 75 „ 100 „	1	—	Chile	1000
„ 100 „ 125 „	1	25	„ 100 „ 150 „	1	25	China (nemške pošte)	1000
„ 125 „ 150 „	1	50	„ 150 „ 200 „	1	50	Danska	500
„ 150 „ 175 „	1	75	„ 200 „ 250 „	1	75	Egipt	1000
„ 175 „ 200 „	2	—	„ 250 „ 300 „	2	—	Finska	500
„ 200 „ 225 „	2	25	„ 300 „ 350 „	2	25	Francoska	1000
„ 225 „ 250 „	2	50	„ 350 „ 400 „	2	50	Grška	400
„ 250 „ 275 „	2	75	„ 400 „ 450 „	2	75	Italija	1000
„ 275 „ 300 „	3	—	„ 450 „ 500 „	3	—	Japan	1000
„ 300 „ 325 „	3	25	„ 500 „ 550 „	3	25	Nizozemska	1000
„ 325 „ 350 „	3	50	„ 550 „ 600 „	3	50	Norveška	1000
„ 350 „ 375 „	3	75	„ 600 „ 650 „	3	75	Portugalska	1000
„ 375 „ 400 „	4	—	„ 650 „ 700 „	4	—	Rumunija	500
„ 400 „ 425 „	4	25	„ 700 „ 750 „	4	25	Švedska	1000
„ 425 „ 450 „	4	50	„ 750 „ 800 „	4	50	Švica	1000
„ 450 „ 475 „	4	75	„ 800 „ 850 „	4	75		
„ 475 „ 500 „	5	—	„ 850 „ 900 „	5	—		
			„ 900 „ 950 „	5	25		
			„ 950 „ 1000 „	5	50		
sprejemajo le do 500 kron							

obrnega kredita na tem, da niso obrtne kreditne zadruge združene v zvezah. Radi tega jim manjka redne in oblatorične revizije in se tudi v onem obsegu razvijati ne morejo, kakor bi se lahko, ako bi jih bilo več združenih v zvezah.

Na vprašanje, kako bi se dalo doseči, da bi obrtnik tudi brez posebnega zavarovanja dobil osebni kredit, odgovoril je imenovani zvedenec, da po njegovem mnenju ne kaže družega, nego v vsakem slučaju zahtevati primerno poroštvo. To je neobhodno potrebno, ako se hočejo kreditne zadruge obvarovati velike škode. Ako hoče na primer obrtnik nabaviti si surovin, da potem izvrši naročbo, katera mu bode donesla dobiček, potem bode lahko, osobito na deželi ali pa v manjših mestih, dobil poroka, — posebno, ako se obveže, da plačilo za dotično dobavo potegne zadruga naravnost, katera

si potem odtegne posojilo, preostanek pa izplača obrtniku. Istotako bi na knjižne terjatve obrtnikove, zlasti, ako ima redno vodeno knjigovodstvo, zadruga lahko posojala, in bi obrtnik v tem slučaju lahko dobil poroka, ker bi se po stanju v knjigah vsakdo lahko prepričal, ali je poroštvo varno ali ne. Seveda bi moralo biti vsekako izključeno medsebojno poroštvo, tako da bi A porok bil B-u in B zopet A-u.

Na deželi je itak večina malih obrtnikov članov posojilnic in dobivajo tam kredita. Vprašanje glede obrtnega kredita je po zvedenčevem mnenju pereče v prvi vrsti glede mest. Po njegovem mnenju bi bilo tukaj treba pričeti z ustanovitvijo kreditnih zadrug sistematiški, najprvo pa izdelati z vso previdnostjo statut. Skrbeti bi bilo, da se pridobijo premožnejši elementi prebivalstva, da pokrijejo vsaj nekaj zadružnih deležev.

Mnogo izmed že obstoječih kreditnih zadrug bi se dalo v to organizacijo vstaviti in bi tvorilo dobro podlago. Tudi bi obrtne zadruge morale to kreditno organizacijo po moči podpirati. — V podrobno razpravo te zadeve se zvedenec ni spustil. Bil pa je mnenja, da bi se moral v trgovinskem ministerstvu vsekako ustanoviti poseben urad za zadeve obrtnih pridobitnih zadrug in drugih s temi bistveno združenih organizacij, ker, kakor kaže skušnja, treba pri takih organizacijah izobraženih in v vsakem oziru neodvisnih uradnikov, kakor glede poduka, tako glede nadziranja.

Krojaška zadruga v Gorici

je napravila v preteklem poslovnem letu 1710 K 68 h čistega dobička.

ZADRUGA

Raiffeisnove posojilnice z gmotnega stališča.

Nedavno sem imel priliko srečati se na potu z domačim kmetom; mej drugim ga tudi vprašam, kakor je vže navada pri nas, kako mu kaj gre pri gospodarstvu. Žalostno mi odgovori: „Ej slabo, gospod, in ne vem kaj bo, če pojde tako naprej. Pri hiši manjka vseh stvari; in ako vzamem na posodo, so interesi kmalu večji od glavnice. Da vas prepričam o resnici mojih besedij, čujte! Pred nekaj dnevi je šel moj sosed k jednemu naših sosesčanov prosit, da mu posodi 100 gld. Oni se je v začetku navidezno branil, kakor da bi ne hotel dati, a nazadnje pravi: „Veš kaj, dragi moj, jaz sedaj kupujem koruzo in na 100 gld. koruze imam dobička 25 gld., torej je pri meni, ki trgujem, 100 gld. toliko vredno,

kakor tebi 75 gld.; tako torej, ako hočeš, ti dam 75 gld. a ti mi daš dolžno pismo (obligacijo) za sto in mi boš plačeval po 12 % obrestij. Revež je bil v hudih škripeih in ni mu kazalo družega nego vzeti. Oderuh je odbil takoj 12 % in je odštel mojemu ubogemu Janezu 63 gld. reci tri in šestdeset gld.“

Na ta resnični slučaj, nevreden 19. stoletja, a še manj krščanskega imena, naslanjamo nekoliko opazk o koristnosti Raiffeisnovih posojilnic za gmotni blagor našega ljudstva. To storimo v podobi lahko umljivih vzgledov:

V soseski, kjer so si ustanovili domačo, kmetško blagajnico, vidiš ljudi (seveda samo one, ki imajo „pravo“ dobro voljo in le takim je zaklical angelj na sveti večer: „Mir ljudem na zemlji...!“) vse vesele, zgovorne in zadovoljne.

Zakaj oni dobro vedo, da jim ni treba več hoditi trepetaje prijemati za kljuko vaškega oderuha, pred njim se lizati, zatajevati svoj značaj in svoje občutke, prikimavati mu obresti, kakoršne je on hotel, pa naj so bile še tako nečuvno velike; zdaj je to vse drugače.

Poštenjak vzdigne denar pri domači posojilnici, izplača skopuha, kupi česar treba za gospodarstvo in ni mu treba plačevati pijače, ne plaziti se, ne zatajevati svojih moških čutil. Z majhnimi obrestmi se lahko oprosti dolga, da to komaj občuti.

Toda ne samo iz tega stališča, tudi iz družih razlogov so zadruge neprecenljive vrednosti.

V vasi je rokodelec, recimo mizar, poštena duša od pete do glave. A razven zdravih rok nima na vsem svetu ničesar družega

razven male pritlične kočice, ene kravice in košček zemlje, denarja niti za enkrat pod nos. Rad bi si napravil potrebne reči za svoje rokodelstvo — ali od kod? Sree mu hrepeni po delu, ali zastonj, pri vsem poštenju in dobri volji mora prekrižanih rok sedeti za mizo in premišljati, kaj bo, če pojde tako naprej? Bogatin mu ne da, ker on ne gleda na človekovo poštenje, ampak samo na posest, na katero bi se lahko uknjižil (intabuliral) in katero bo si mogel s časom prisvojiti, revež bi mu rad pomagal, ali kaj hoče, ko njega samega stiska nadloga. No glejte, ako bi imeli v soseski kmetško Raiffeisnovo posojilnico, bi ne bilo tako. Upravljajoči odbor bi videl, da je dotični rokodelcec poštenjak, posodil bi mu 50—60 gld., kolikor mu je potreba in glejte on bi bil srečen, presrečen. Ni mu bilo treba se prilizovati in priklanjati in še manj se bati, ko je šel trkat na vrata domače blagajnice, kakor se je godilo, kadar je prišel trepetajoč pred denarnega volkodlaka domače vasi, ki je požrl že toliko malih posestij. Kako je sedaj zadovoljen. Od zore do mraka veselo dela, v miru živi, nikdo ga ne hodi nadlegovat, da naj plača „činže“ ali glavnicu ob določenem času, ampak, ako le količkaj Bog da, on sam sprevidi ljubezen in človekoljubnost odbora in kot poštenjaka, ki ve ceniti dobroto, ga bode silila hvaležnost sama, da skrbi za plačanje onih malih interesov, in kakor hitro mogoče tudi izposojene glavnice.

V fari je morebiti mladenič, ki kaže izvenreden talent in dar za učenje, ali žalibog, stariši se komaj prežive od dne do dne od dohodkov svojega premoženja, zlasti v slabih letinah, kamo-li da bi ga mogli dati študirat. Članovi zadruga pa, ki jim je pri sreču občno dobro in napredek domače vasi ali občine ali fare, uvi-

dijo, da bi bila škoda zakopati tako glavico in pripomorejo z letnim prispevkom, da se pošlje dečko na višje šole.

In glejte, čez nekaj let ima vas osebo, ki je čast, ponos in dika rojstnemu kraju. Mladenič pa bo tudi v svoji moški dobi znal ceniti neizmerno dobroto in bo skušal skazati se hvaležnega svojim dobrotnikom.

Koliko in koliko naših kmetovalcev ima navado, četudi ne mnogo, pa vsaj ono malo prihranjenih krajcerjev leta in leta hraniti v dobro zaklenjenih škrinjah. Ako bi bila pa v dotičnem kraju Raiffeisnova hranilnica in bi bili ljudje enkrat prepričani o njeni sigurnosti in koristi, ne pustili bi denarcev doma ležati mrtvih, ampak bi jih vlagali v blagajno in tako bi se njim samim denar množil, pa še drugim bi ob enem pomagali.

Lahko bi naveli še dosti več primer, ali čemu s tem tratiti čas, dovolj bode, če rečemo, da ako bi take zadruga ne bile neizmerne koristi za ljudstvo, bi jih prosvetljeni narodi pač ne ustanavljali. In kaj vidimo? Vidimo, da ravno pri najnaprednejših narodih je največ takih zadrug in da je bilo ravno združništvo v obče vzrok in podlaga, da so nekateri evropski narodi uprav orjaški napredovali v poljedelstvu in trgovini. Naša avstrijska vlada je uvidela, da v zadrugah leži moč ne samo posameznih krajev, ampak tudi države same in zato tudi gleda, da taka društva širi in podpira. Ako se torej sama vlada za to briga, koliko bolj mora biti združništvo pri srcu nam, ki se nas tako živo tiče? Zatorej, ljubitelji našega ljudstva, vzbujajte zadruga po slovenskih selih, ako si želite pridobiti ljubezen in hvaležno naklonjenost naroda.

To je gotovo veličasten dokaz, ki nam priča, kaj premore edinost.

Torej le z združnim zjedinenjem, z ustanovitvijo kolikor moč veliko hranilnic in posojilnic po zistemu Raiffeisnovem, ki je posebno izvrstno sredstvo v zadoščenje kmetijskemu kreditu, dalje s snovanjem nakupovalnih in prodajalnih zadrug itd. bomo dosegli resnično in trajno izboljšanje svojih razmer. Prvi pogoj za to je pa, da se v vsaki občini vstanovi kmetijsko izobraževalno društvo in kjer je le količkaj mogoče Raiffeisnovo posojilnico, in k temu ni treba družega nego dobre volje občanov. Ko je to storjeno, potem se lahko zedinijo občinska društva v okrajna, ta v deželna in deželne mej seboj orjaško državno zvezo. Še-le potem bi stali kmetovalci celega cesarstva pred drugimi stanov, kot velemožni činitelj, čegar beseda bi odločevala na državni tehtnici.

(Dalje prih.)

Kmetovalce, pomagaj si sam!

V današnjih težkih časih gre se pred vsem za to, kaj naj kmetovalec stori, da izboljša svoje stanje. Ali naj čaka pomoči od zunaj, od države in dežele ali pa naj sam poprime za rešilni motvoz? Koliko se je zanašati na tujo pomoč, to vidimo in skušamo vsi; kdor se sploh zanaša na druge, ta je po navadi sam zapuščen.

„Samopomoč!“ in „Z združenimi močmi!“ V teh besedah tiči rešitev in zveličanje kmetijstva na zemlji za prihodnjost. Vse njegovo mišljenje in teženje mora biti obrnjeno na združniško zjedinenje. To ga bo ojačilo, da lahko premore vse zopernosti in nevarnosti, ki so mu prirasle od strani mejnarodnega kapitala in tujezemske konkurence in mu še vedno grozijo.

Vzemimo si vendar za vzgled danskega kmeta! Ni od vlade došla danskemu kmetu pomoč in

rešitev, kakor to pričakujejo drugodi, ampak kmečko deblo samo je poglajlo krepke mladike energične delavnosti in z občudovanja vredno žilavostjo doseglo namen, ki si ga je postavilo. Dve reči sta zlasti, tako poroča neki znalec danskih razmer, ki vzbujata na prvi pogled pozornost potnika: vzgledno stanje na polju in mnogobrojnost goveje živine.

Povsodi delujejo stroji in prvi trenutek bi človek vsekako mislil: gotovo je vse kmetijstvo na Danskem v rokah bogatih veleposestnikov; ali kmalu se prepričaš o ravno nasprotnem; veleposest, ki je v prošlem stoletju res vse obvladovala in držala kmeta v brzdah robote, je pala skoro na ničlo in na njeno mesto so stopile kmetijske zadruge. Vsled te izpremembe se je blagostanje dežele tako dvignilo, da je dandanes Danska najbogatejša dežela za Anglijo.

In za ta veliki, lepi uspeh se imajo danski kmetje v prvi vrsti zahvaliti svoji edinosti, svojemu čutu za celokupnost. Tu ne najdeš bahatih kmetov, ki si domišljujejo, da so Bog ve koliko več, nego njihovi manjši sosedje ali celo nego poljedelski dninarji. Pri njih velja načelo: „Kmet je kmet“, pa naj ima veliko ali majhno posestvo ali naj celo za plačilo pomaga delati drugim. Seveda pa tudi ni tam toliko politikovanja in modrovanja po gostilnah, kakor pri nas, kjer se ravno v „oštariji“ kaže modrost poluizobražencev v vsej svojej pomanjklivosti in oni, ki so sami preleni, da bi kaj samostojnega mislili z velespoštovanjem poslušajo budalosti, ki se jim ravno razlagajo. Kajti učna dogma na Danskem je pri vseh kmetovalcih enaka in zato vsak sam izprevidi, kaj zahtevajo koristi in interesi njegovega stanu in mu torej ni potreba še-le učiti se, kako naj se drži.

Danski kmetje namreč popolnoma spoznajo in vedo ceniti temeljit poduk v ljudski šoli. Da, nahajajo se tam celo mnogoštevilne ljudske-visoke šole, ki imajo namen, imej kmetovalci širiti višjo stopinjo duševne omike, ne da bi jih pri tem odtujili njihovim stanovskim dolžnostim; vsako leto sta na taki višji šoli dva tečaja, eden za mladeniče drugi za dekleta. Na leto se vdeleži teh tečajev kakih 10.000 mladih ljudi v dobi 18—25 let in ker obstoje ti tečaji vže dolgo časa, zato si lahko mislimo, na kakšni stopinji izobrazbe mora pač vže biti kmetško ljudstvo na Danskem. Razven tega obračajo Danci največjo pozornost na strokovno izobrazbo; v to jim služi 15 kmetijskih šol v zvezi z vzornimi gospodarstvi. Z neverojetnim naprom so spremenili 310 štirjaških kilometrov morja, močvirja in pustinje v rodoviten svet na katerem se je zadnjih 30 let naselilo 20.000 kmetških družin. Cela ravnina danskega kraljestva je prevlečena z veliko mrežo zadrug in mlekarin.

Skoro povsodi nadomestuje parna moč človeško delo in kmalu bo tudi parno silo potisnila elektrika v kot. Danski izvoz je vsled tega neznano narasel. Dočim je šlo leta 1870. 4.5 milijonov *kg* surovega masla na tuje, je znašal leta 1894. izvoz 35 milijonov *kg* in še vedno narašča. Skoro polovica vsega surovega masla, kar se ga porabi na Angleškem, prihaja iz Danskega.

Sto in petdeset kmetijskih združnih mlekarin se je zvezalo skupaj v eno velikansko eksportno (izvozno) družbo, ki namerava sedaj po angleških mestih napraviti lastna skladišča (magazine) za puter. Ravno tako se je povešal izvoz žive in klavne živine. Na angleškem trgu stoji Dansko kot dodavatelj (lieferant) svinjske masti na drugem mestu. Po 100 tisoč živih prasičev, ravno toliko

goveje živine in po 14.000 konj pošljejo vsako leto v inozemstvo. Poleg teh družb obstoji še polno kmetijskih pekarn, pivarn in združnih mlinov in skoro vsaka občina ima svoje konsumno društvo. In to hrepenenje, popolnoma iznebiti se prekupstva in tujega posredovanja, gre tako daleč, da so tu in tam postavili vže lastne kmečke banke in kmečke zavarovalnice, katerih uradniki so izvoljeni zopet iz sredine kmetijstva samega. Na ta način imajo danski kmetje največji vpliv v državi in ker imajo poleg tega še mnogo zastopnikov v zbornici, ki njihove koristi krepko zagovarjajo, zato tvorijo v prav dobesednem smislu v državi svojo lastno državo. Prav je imel torej nek danski politik, ko je izrekel ponosne krilate besede:

„Kadar se bodo tje v prihodnjem stoletju enkrat kmetje velikih držav zavedli svojih državljanskih pravic in prišli do spoznanja napredka, tedaj bodo morali v danskem kmetu spoznati prednjo stražo velike osvoboditve kmetov.“

Nova posojilnica.

V Leskovcu pri Krškem se je ustanovila nova hranilnica in posojilnica. Načelnik ji je dež. poslanec župnik Schweiger.

Denarni promet hranilnic in posojilnic

v mesecu januariju 1901:

Hranilnica in posojilnica v Trnovem: Prejemki 17387 K 56 h, izdatki 15490 K, denarni promet 32877 K 56 h, prejete hranilne vloge 9927 K 85 h, izplačane hranilne vloge 4101 K 97 h, dana posojila 11231 K 71 h, vrnena posojila 1963 K 39 h.

v mesecu februariju 1901:

Hranilnica in posojilnica v Črnem Vrhu nad Idrijo: Prejemki 12695 K 32 h, izdatki 11687 K 67 h, denarni promet 24382 K 99 h, prejete hranilne vloge 4812 K 40 h, izplačane hranilne vloge 2344 K 80 h, dana posojila 8129 K 35 h, vrnena posojila 233 K.

Hranilnica in posojilnica v Trnovem: Prejemki 13127 K 21 h, izdatki 10443 K 85 h, denarni promet 23571 K 06 h, prejete hranilne vloge 6934 K 79 h, izplačane hranilne vloge 2571 K 83 h, dana posojila 7562 K 35 h, vrnena posojila 3470 K.

V mesecu marcu 1901:

Hranilnica in posojilnica v Horjulu:
Prejemki 9841 K 02 h, izdatki 9163 K 67 h, denarni promet 18967 K 69 h, prejete hranilne vloge 3964 K 68 h, izplačane hranilne vloge 2767 K 39 h, dana posojila 6385 K — h, vrnena posojila 5351 K 05 h.

Hranilnica in posojilnica v Marezigah:
Prejemki 2349 K 49 h, izdatki 2150 K 36 h, denarni promet 4499 K 85 h, prejete hranilne vloge 200 K, izplačane hranilne vloge 200 K dana posojila 1915 K, vrnena posojila — K.

Hranilnica in posojilnica v Vipavi za mesec januar, februar in marec: Prejemki 101.403 K 66 h, izdatki 94.652 K 85 h, denarni promet 196.056 K 51 h, prejete hranilne vloge 34.355 K, 02 h, izplačane hranilne vloge 37.985 K 28 h, dana posojila 39.197 K, vrnena posojila 24.960 K 34 h.

Hranilnica in posojilnica Kojško-Smarten v Bredih: Prejemki 5473 K 42 h, izdatki 3343 K 07 h, denarni promet 8816 K 49 h, prejete hranilne vloge 1560 K, izplačane hranilne vloge 843 K 74 h, dana posojila 2380 K, vrnena posojila 120 K.

Hranilnica in posojilnica v Srednji vasi: Prejemki 6879 K 79 h, izdatki 2909 K 17 h, denarni promet 9788 K 96 h, prejete hranilne vloge 2737 K 88 h, izplačane hranilne vloge 2080 K 26 h, dana posojila 790 K, vrnena posojila 1160 K.

Hranilnica in posojilnica v Crnem Vrhu nad Idrijo: Prejemki 1862 K 95 h, izdatki 1878 K 02 h, denarni promet 3740 K 97 h, prejete hranilne vloge 572 K, izplačane hranilne vloge 1157 K 11 h, dana posojila 720 K, vrnena posojila 180 K.

Hranilnica in posojilnica na Vrhniki: Prejemki 13621 K 14 h, izdatki 10997 K 57 h, denarni promet 24618 K 71 h, prejete hranilne vloge 5143 K 73 h, izplačane hranilne vloge 1230 K, dana posojila 9080 K, vrnena posojila 1100 K.

Hranilnica in posojilnica v Štiriji: Prejemki 7244 K 80 h, izdatki 5492 K 66 h, denarni promet 12737 K 46 h, prejete hranilne vloge 1057 K 20 h, izplačane hranilne vloge 627 K 46 h, dana posojila 2586 K — h, vrnena posojila 6 K.

Hranilnica in posojilnica v Robu: Prejemki 4420 K 47 h, izdatki 4305 K 14 h, denarni promet 8725 K 61 h, prejete hranilne vloge 3633 K 46 h, izplačane hranilne vloge 1220 K, dana posojila 3060 K, vrnena posojila — K.

Hranilnica in posojilnica v Cerkljah: Prejemki 5050 K 73 h, izdatki 3343 K 04 h, denarni promet 8393 K 77 h, prejete hranilne vloge 2140 K, izplačane hranilne vloge 728 K, dana posojila 1801 K 56 h, vrnena posojila 3472 K.

Hranilnica in posojilnica v Trnovem: Prejemki 10609 K 79 h, izdatki 10096 K 12 h, denarni promet 20705 K 91 h, prejete hranilne vloge 4512 K 05 h, izplačane hranilne vloge 977 K 90 h, dana posojila 3888 K 32 h, vrnena posojila 3003 K 30 h.

Hranilnica in posojilnica v Metliki: Prejemki 22879 K 47 h, izdatki 15247 K 75 h, denarni promet 38127 K 22 h, prejete hranilne vloge 16423 K 40 h, izplačane hranilne vloge 6161 K 80 h, dana posojila 5020 K, vrnena posojila 1540 K.

Hranilnica in posojilnica na Ignu: Prejemki 10533 K 80 h, izdatki 10327 K 80 h, denarni promet 20861 K 60 h, prejete hranilne vloge 2077 K 50 h, izplačane hranilne vloge 1024 K, dana posojila 9240 K, vrnena posojila 600 K.

Tržne cene 22. aprila t. l.

Na trgu v Ptuj

za 100 kg

za pšenico	K —, K 15—
„ rž	„ —, „ 15—
„ ječmen	„ —, „ 13—
„ oves	„ —, „ 16—
„ turšico	„ —, „ 13—
„ krompir	„ —, „ 4 60
„ seno	„ —, „ 4 40

Na trgu v Gorici

za 100 kg

za ječmen	K 23—
„ oves	„ 14 40
„ turšico	„ 13 20
„ krompir	„ 7—
„ seno	„ 3 40

Na trgu v Kranju

za 50 kg

za pšenico	K 7 50
„ rž	„ 7 25
„ ječmen	„ 7—
„ oves	„ 6 25
„ ajdo	„ 6 50
„ proso	„ 7 25

Na trgu v Celovcu

za 100 kg

za pšenico	K 16—
„ rž	„ 16—
„ ječmen	„ 13 40
„ oves	„ 13—
„ turšico	„ 13—
„ seno	„ —

Na trgu v Velikoven

za 100 kg

za pšenico	K 16—
„ rž	„ 17 60
„ ječmen	„ 13—
„ oves	„ 14—
„ turšico	„ 13—

Na trgu v Metliki

za 100 kg

za pšenico	K 20—
„ rž	„ 20—
„ ječmen	„ 16—
„ oves	„ 14—
„ krompir	„ 6 20
„ ajdo	„ 17—

VABILO

na

III. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Ribnici

registr. zadruga z neomejeno zavezo, kateri se vrši v nedeljo, dne 5. maja 1901 ob 3. uri popoldne v hranilničnih prostorih v Ribnici št. 10.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Odobritev računa za l. 1900.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

III. redni občni zbor

kmetijskega društva v Ribnici, registrirane zadruga z omejeno zavezo, ki se bode vršil v nedeljo dne 12. maja 1901 ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne gospoda Ivana Rusa, v Ribnici št. 10.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računa za leto 1900.
4. Dopolnilna volitev 5 članov.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ribnica, dne 19. aprila 1901.

Načelstvo.

VABILO

na

Občni zbor

„kmetijskega društva v Leskovici“

registr. zadruga z omejeno zavezo, ki se bode vršil v nedeljo dne 12. maja 1901 ob 2. uri popoldne v sobi Kmetijskega društva v Leskovici.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računa za leto 1900.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Leskovici“

registr. zadruga z neomejeno zavezo, kateri se vrši v nedeljo dne 12. maja 1901 ob 4. uri popoldne v sobi Kmetijskega društva v Leskovici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Odobritev računa za leto 1900.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

„Gospodarska Zveza“

v Ljubljani, Gradišče št. 1

naznanja, svojim cenjenim članom, da ima v zalogi:
Žveplo, bakreno galico, škropilnice za
za oboje najboljšega sistema in zelo trpežne,
Hudaklinove mehove, fižol ribničan za
seme, deteljne in vsake vrste travnata
semena in umetna gnojila.

Naročila se točno izvršujejo!

Lechner & Jungl v Gradcu

Sporr-ulica št. 1 in 11.

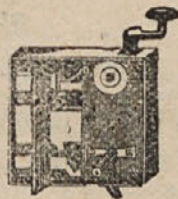
Zalogá na veliko

okov za stavbe, železnih cevi,
različnega orodja, okov za
pohištvo i. t. d.

Tovarniška zalogá barv, firneža, laka

Najcenejši dohodni izvirnik. — Ceniki s podobami na
(74) 12—7 zahtevno brezplačno.

Dopisi v hrvatskem ali slovenskem jeziku.

Trgovina sukná in vsake
vrste
manufakturnega blaga

R. Miklauc Ljubljana

Špitalske ulice št. 5

priporoča svojo zalogo po prav ugodnih cenah.
Uzorce pošilja na zahtevanje. Prodaja se: Na
debelo kakor tudi na drobno.

(108) 3—1

Jajca za valjenje

od zanesljivo premenitih kur kakor:

Velike grahnate Plimuth Roks eno po . .	40 v.
„ Houdan s čopom „ „ . .	40 „
„ Dorking srebrnovratne „ „ . .	40 „
Bele Dorking „ „ . .	50 „
Črne Holandke z belim čopom „ „ . .	50 „
Bele Paduwanke s črnim „ „ . .	50 „
„ Leghorn „ „ . .	50 „
Zlate Vianot „ „ . .	50 „
Laške kure jerebično progaste „ „ . .	50 „
Hamburški progasti Fazan „ „ . .	60 „
Bele Pegatke „ „ . .	60 „
Velike laške gosi „ „ . .	1 K 20 „

Mlade pave in 3 m. stara piščeta teh vrst eno po
4 K. — Manj ko 10 jajc ne odpošlje in za nepo-
kvarjeno došlost jamči **Ivan Kranjc** veleposestnik
(117) 6—2 Št. Ilj p. Velenje (Štajersko).

Kupite!

Kupite!

Ing. Matheo Quinz, Dunaj

III/2 Obere Weissgerberstr. 14.

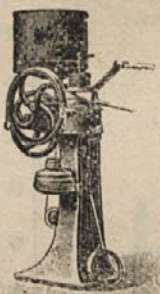
Glavni zastop

Henrik Lanz
Mannheim

Patentovani
posnemalnik za mleko.

Garantovano
najvišja pridobitev smetane.

Preprodajalcem ugodne pogoje.
Zastopniki se sprejmejo. (103) 6—5

Naznanilo preselitve in priporočilo.

Usojam si P. T. gosp. trgovcem in na-
biralcem zelišč uljudno javiti, da sem svojo,
dosedaj v hiši gosp. Jos. Leuz-a v Ljub-
ljani pri mesarskem mostu nahajajočo

trgovino z raznimi suhimi koreni-
nami, lubjem, rastlinami, cvetjem itd.

na sv. Martina cesto št. 10 v Pongracovo
barako v obližju sv. Petra cerkve premestil.

Kakor do sedaj, bodem tudi nadalje vse
v mojo stroko spadajoče predmete, kakor:
norično ali beladona perje in kore-
nine, akonitovo ali lisjakovo perje
in korenine, lapuhovo perje in kore-
nine, lapuhovo perje in rožice, tršli-
kovo lubje, črno in belo čemeriko.
jaternik, lipovo cvetje itd. vedno po
najvišjih cenah kupoval. Posebno opozarjam
P. T. g. trgovce in nabiralce zelišč, da se
naj vse moje poštné in železniške po-
šiljatve in pisma natančno naslovijo na

Jos. Leuz-a naslednika v Ljubljani,

da se ne pripetijo neprijetne zamude in za-
menjave. Z odličnim spoštovanjem

(114) 3—3

Jos. Leuz-a naslednik.

Patentovane sprave za žveplanje trt

jednostavno i duplo delajoč

SKROPILNICE PROTI
PERONOSPORI

TER VSE POTREBNE

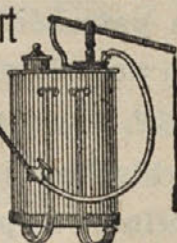
VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VIPOGRADARKE STROJE.

prodaja v najboljši izvršitvi,

JG. HELLER NA DUNOJU

II. Praterstrasse 49

Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

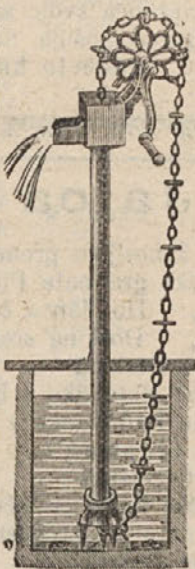

Ako se nočes pri vsakem izpumpanju
gnojnice **jeziti,**
tedaj si kupi

Klementovo
pumpo na verige,

katera prekosi po svoji čudo-
vito veliki izvršitvi in trajnosti
vse druge pumpe. Ta ne ob-
stoji niti iz dil ali zaklopk, niti
iz usnjatih cevij. (90) 24—8

Nemogoče je sploh, da
bi se zamašila, zamrznila
ali polomila; veliko posest-
nikov ne izda pri 20letni upo-
rabi niti vinarja za popravo.
Nad 3000 jih je v rabi; več
sto pohval o njih nam je došlo.
Razpošiljam to pumpo na 6te-
denski poskus; ako bi bila pa
ta nerabljiva, vzamem jo brez
vsake odškodnine nazaj.

Josip Klement,

tovarna strojev v Hrobeih-Roudnici ob/L.

Zaloga in kletarstvo
na Glincah št. 20
pri Ljubljani
na lastnem posestvu.

Slov. vinogradniško društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo
priporoča svojo veliko zalogo

pristnih domačih vin

starih in novih

iz Dolenjske, Štajarske, Istre, Vipave in Goriške.

Vino je deloma doma prešano, isto oddaje
se v sodih in fino vino v steklenicah.

(94) 24—8

Na zahtevo pošiljajo se uzorci brezplačno.

Centrala za nakup in prodajo!

Gospodarska Zveza

v Ljubljani

posreduje svojim članom

nakup vsakovrstnih kmetijskih potrebščin, kakor umetnih
gnojil, modre galice, žvepla; raznih poljedelskih strojev, vsako-
vrstnih semen; koruze, moke, otrobov itd. po najnižjih cenah;

prodajo vse vrste kmetijskih pridelkov itd. ter ima v zalogi
vse tiskovine za raiffeisenske hranilnice in posojilnice, katerim
preskrbi po znižani ceni tudi železne blagajne, varne proti požaru in vlomu.

Posredovalnica za Zvezine trgovce!

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

(95) 24—8

Pozor! Gospodarji!

„Gloria“ redilna krma za konje, zabranjuje bolezni, vzdrži konje močno in iskro.

„Gloria“ začimba krma za govedo, pospešuje prebavljanje, čisti kri, zboljšuje in množi mleko.

„Gloria“ prašek za žrtje in pitanje svinj, povzročuje, da svinje rado jedo, da se nabira meso in mast.

„Gloria“ mlekarški prašek za krave, pospešuje izločenje mleka in odstranjuje napake mleka. — 1 veliki zavitek velja K 1-20, mali K 0-70, 5 kg v zavitku za poskus po pošti K 5— poslano z Dunaja.

Barteljevo klajno apno, neobhodno potreben dodatek h krmi za mlado, molzno in brejo živino, v slučaju, da živina liže, da ima kostne bolezni itd. 5 kg za poskus K 2—, 100 kg K 22— z Dunaja.

Rusko patentovano mazilo za usnje po pol kg K 1-10, 1 kg K 2—, 5 kg K 8—.

Štedilni kolomaz, najfinjša kakovost, 5 kg K 1-40, 100 kg K 24—.

Navodilo brezplačno.

Miha Barthel & drug. Dunaj X.

(75) 24—14

Občuje se slovenski.

Žvepljalnik proti grozdní plesnobi je med ročnimi žvepljalniki priznано najboljši za male in srednjevelike vinogradnike ▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

„Hudaklinov meh“, dobiti je pri „Gospodarski Zvezi“ v Ljubljani, ali pri izumitelju Josip Hudaklinu v Št. Jerneju, Dolenjsko. Komad 4 K 50 h, pri večjem naročilu primeren popust. ▲▲▲▲▲ (111) 8—4

Šivalne stroje

priznано najboljšega izdelka
za družine in obrtnike

priporoča tovarniška zaloga

šivalnih strojev

IVAN JAX

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17.

(89) 12—8

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju Gabr. Piccoliju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in imenovali „Dvornim založnikom Nj. svetosti“.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji priporočajo bolehalim G. Piccolijevo

želodčno tinkturo

katera krepi želodec, pospešuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar „pri angelu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v škatljah po 12 in več stekleničic. — Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Istrski „Teran“.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi preje nego nastopi vročina prodati.

P. n. kmetijske zadruge, trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobe pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni.

Istrska vinarska zadruga.

(113) 6—3

Pulj (Pola, Istra.)

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini, kakor slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe, gospodom trgovcem voščene zavitke, kakor

med

za prodajo v škafih po 15, 20, 40 kg težkih prav po ceni. Za čebelarje izvrstni garantiran pitaneč v škatljah po 5 kg à kg 60 kr., škatlja 30 kr., pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu. Dobiva se med v satovji in pitaneč v škafih po 20—40 kg prav po ceni.

Za birmo, Božič, Miklavža i. t. d. prodaja se raznovrstna medenina na debelo in drobno. Prodaja se tudi brinje, brinjevec liter glđ 1-20, medeno žganje liter 1 glđ. lastni izdelek.

Kupuje se tudi vsaki čas med v panjih, sodčih, kakor tudi vosek in suho satovje, po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postreči

OROSLAV DOLENEC,

svečar in lečtar, trgovina z medom i voskom, Ljubljana, Wolfve ulice št. 10.

(79) 12—12

 Najboljša in najsigurnejša

Stanje hranilnih vlog 31. dec. 1900:
nad 6 milij. K

prilika
za
štedenje!

Denarni promet v dvanajstih mesecih
nad 24 milij. K

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

 4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld.
čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 31. dec. 1900:
6,166.217 K 86 h

Promet v 12 mesecih od 1. jan. do 31. dec. 1900:
24,185.294 K 76 h

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje
kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1900.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška,
knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvet. koncipijent v Ljubljani.

Josip Jarc
veleposestnik v Medvodah.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Frančišek Leskovic
zasebnik in blagajnik „Ljudske po-
sojilnice“.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Dr. Aleš Ušeničnik,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške blagajne
v Ljubljani.

(115) —2